

su mu izvedeni projekti: poslovni objekt DOZ-a u Šibeniku (1959), osnovne škole na Lučcu (1963) i Skalicama (1971), stambeno-poslovna zgrada u Ul. I. Gundulića (1966), Centar za odgoj i obrazovanje »J. Bonačić« (1973), dječji vrtić »Marjan« (1975), osnovna škola Kman i studentski dom na Spinutu (1976) te osnovne škole »Pujanke« (1983) i »Visoka« (1985) — sve u Splitu.

J. M. M.

GROŽNJAN, srednjovj. utvrđeni gradić na uzvisini iznad Mirne, *JI* od Buja. Prvi se put spominje 1103. Srednjovjekovni je kaštel do 1358. u posjedu akvilejskoga patrijarha, odn. njegovih vazala. Otada do 1394. dolazi pod upravu Venecije i postaje sjedištem *S* dijela njezina teritorija u Istri. Od spomenika su se sačuvali dijelovi fortifikacijskoga sustava: glavna gradska vrata na *I* strani (XV—XVI. st.), koja su nekoć imala pokretni most, i dio bedema koji su u dva navrata (1360. i 1367) obnavljani. Na gradskim su vratima uzidane ploče s natpisima i grbovima venec. načelnika koji su upravljali gradom. Uz vrata se s unutrašnje strane nalazi renesansna loža iz 1587, iznad koje je nekad bilo spremište za žito (fontik). Na glavnom je trgu barokna župna crkva Sv. Marije, Sv. Vida i Modesta iz 1770, sagrađena na mjestu starije građevine (spominje se već u XIV. st.). Odieljeni zvonik je iz XVII. st. U crkvi su vrijedne barokne korske klupe, ulje na platnu iz XVII. st. s prikazom Sv. Petra od Alcantare i mramorni kasnobarokni oltari. Od crkv. pribora posebno je vrijedan ostensorij (1612). Od profane su arhitekture djelomično sačuvane zgrade — XV. do XVIII. st. Ispred gradskih vrata nalazi se kapela Sv. Kuzme i Damjana s lopicom, sagrađena 1554, a 1834. pregrađena; zidne slike u crkvi izradio je I. Lovrenčić. U podnožju grada na rijeci Mirni, na mjestu zvanom Bastia, sačuvala se mala barokna crkva Majke Božje od milosti.

LIT.: *Inventario degli oggetti d'arte d'Italia*, V. Provincia di Pola, Roma 1935. — *Horvat — Matejčić — Prijatelj*, Barok. — *J. Meder*, Orgulje u Hrvatskoj, Zagreb 1992. Ma. Š.

GRUATO, Marko, graditelj iz Venecije (XV. st.). Zajedno s Trogiranimom N. Račićem presvodio je križno-rebrastim svodovima glavni brod trogirske katedrale (1431—36). Njihovo je djelo i gotička kapela Sv. Jerolima (kapela Andreis) sa sjev. strane katedrale (1438—46).

LIT.: *C. Fisković*, Poliptih Blaža Jurjeva u trogirskoj katedrali, Prilozi — Dalmacija, 1962, str. 116—120.

GRUBAČEVIĆ, Radonja, klesar (u XV. st.), djelovao u Dubrovniku. U više navrata radio na Kneževu dvoru. God. 1439. obvezao se s R. Bogosalićem isklesati vijence koji spajaju šest arkada na pročelju te palače. Sljedeće godine kleše stupove i kapitule na prvome katu dvorišta a s Đ. Utišenovićem lukove i vijence. God. 1464. ponovno s Bogosalićem kleše dvojna vrata s reljefnim ukrasima, a 1444. s Đ. Utišenovićem arhit. ukrasne dijelove za gradski zvonik; sljedeće godine radi vrata i trifore za kuće I. Crijevića, 1448. kleše vrata, prozore i kamene ormare za palaču Stjepana Nenkovića. God. 1449. obvezuje se s ostalim klesarima isklesati dijelove kamenoga mosta i ograde pred vratima od Ploča; 1456. radi sa suradnicima arkade u dominikanskome samostanu, a 1466. izrađuje arhitektonske ukrasne dijelove za gotičko-renesansnu crkvu Sv. Sebastijana u Dubrovniku. Radio je u prelaznom gotičko-renesansnom slogu, vidljivom poglavito na triforama klaustara dominikanskoga samostana, inače rađenim po zamisli Masa di Bartolomeo iz Firenze.

LIT.: *C. Fisković*, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947. — *Isti*, Dokumenti o radu graditelja i klesara XV—XVI stoljeća u Dubrovniku, Split 1947, str. 5—8.

N. B. B.

GRUBANIĆ, Ivan, klesar (XV. st.); rodio iz Trogira. Spominje se 1487. pod značajnim naslovom »Iapicida Serenissimi Regis de monte Budense«, s grupom dalm. majstora (Luka Festa iz Splita, Frano Radov i Juraj Librari iz Zadra, Mihajlo Puhera iz Hvara i Marin s Braća), koju je kralj Matija Korvin okupio u Budimu.

LIT.: *C. Fisković*, Umjetničke veze Mađarske i Dalmacije u srednjem vijeku, Mogućnosti, 1965, 4—5.

Iv. Mat.

GRUBEŠIĆ, Vladimir, arhitekt (Mrzle Vodice u Gorskome kotaru, 19. IV. 1942). Arhitekturu završava 1965 (V. Turina) u Zagrebu. God. 1968—77. radi u projektnom birou »Plan« u Rijeci, a od 1977. projektant je u Građevno-projektnom zavodu u Rijeci. Autor je osnovne škole u Viškovu (1970), Srednjoškolskog centra »A. Barac« u Crikvenici (1972), i dječjeg vrtića u Bujama (1974). G. pretežno gradi u osjetljivu urbanom središtu Rijeke jasnom, individualnom i prepoznatljivom arhitekturom, koju shvaća urbanističkim zadatkom u ukupnosti stvaralačkoga izraza. (U Starom

gradu izvodi poslovne zgrade »Jadroagent« 1977—84; »Delta« 1983—84; »Jadrošped« 1987; na obali zgradu »Croatia Line« 1988—92; dograđuje Povijesni arhiv, 1981; poslovne zgrade »Brodmaterijala«, 1986. i »Croatia osiguranja«). Projektirao je interijere za općinske zgrade u Rijeci (1985) i Missuratiju u Libiji (1983), poslovnice banaka u Rijeci, Poreču i Opatiji; ljekarnice u Rijeci, Mošćeničkoj Dragoj i Baškoj. Sudjelovao je na natječajima za krematorij u Rijeci (1978, otkup), interpolacije u pov. jezgri Dubrovnika, Korzo u Rijeci, Pustijernu u Dubrovniku (1988, II. nagrada) te za Trg Petra Preradovića i Varšavsku ulicu u Zagrebu (1990, otkup).

T. Pl.

GRUDEN, Nela, slikarica (Zagreb, 25. III. 1947). Završila Akademiju u Zagrebu 1969 (M. Stančić). Slika nadrealistične kompozicije ispunjene lirskim motivima, nabita i tamna kolorita s reminiscencijama na Vermeera (*Interier*, 1987; *Pretvaranje grada*, 1988).

LIT.: *F. Vukić*, Nela Gruden (katalog), Zagreb 1989.

GRUEBER, Blaž, slikar (? — Varaždin, 6. I. 1753). Najistaknutiji varaždinski slikar prve pol. XVIII. st. Iluzionističkim zidnim slikarjama ukrašava 1727. svod sakristije bivše isusovačke crkve, iste godine slika oltarnu sliku Sv. Filip u crkvi Sv. Fabijana i Sebastijana, a 1737. oltarnu sliku *Marija kraljica neba* u crkvi Sv. Vida. God. 1741—45. pozlaćuje i polikromira propovjedaonicu u crkvi Sv. Florijana, sve u Varaždinu. Za crkvu Sv. Jurja na Bregu u Lopatincu (Međimurje) naslikao je oltarnu sliku *Marija Lauretanska* (1732).

LIT.: *I. Lentić-Kugli*, Blasius Grueber, pictor Varasdinensis, *Vijesti MK*, 1970, 1—2. I. L. K.

GRUJIĆ, Nada, povjesničarka umjetnosti (Zagreb, 5. III. 1938). Diplomirala 1963. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i doktorirala 1980. s temom *Ladanjska arhitektura dubrovačkog područja*. Radila je u Institutu za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (Povijest naselja) 1963—91, potom profesorica Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Istražuje stambenu arhitekturu poglavito XV. i XVI. stoljeća.

BIBL.: *Ljetnikovac Lodovica Beccadellija na Šipanu*, Peristil, 1969—70, 12—13; *Metode istraživanja starih urbanih aglomeracija*, Radovi IPU, 1972, 1; *Prostori dubrovačke ladanjske arhitekture*, Rad JAZU, 1982, 399; *Dubrovnik — Pustijerna*, Radovi IPU, 1986, 10; *Reprezentativna stambena arhitektura*, u katalogu: Zlatno doba Dubrovnika, Zagreb 1987; *Ljetnikovac Klementa Gučetića u Rijeci dubrovačkoj — podloga, zamisao, izvedba*, Radovi IPU, 1988, 11; *Ljetnikovac Vice Stjepovića-Skočibuhe kod Tri crkve u Dubrovniku — ishodište arhitektonskog tipa*, Radovi IPU, 1988—89, 12—13; *Ladanjsko-gospodarska arhitektura 15. i 16. stoljeća na otoku Šipanu*, Zbornik Dubrovačkog primorja i otoka, II. Dubrovnik 1989; *Pretpostavke za obnovu dubrovačkih ljetnikovaca*, u zborniku: Obnova Dubrovnika, Dubrovnik 1989, str. 346—363; *Vrtna arhitektura ljetnikovca Bozdari-Škaprlenda u Rijeci dubrovačkoj*, Vrtna umjetnost na tlu Jugoslavije, II, Zagreb 1990; *Četiri doba jednog ljetnikovca — »Džonovina« u Rijeci dubrovačkoj*, Prilozi — Dalmacija, 1991; *Ladanjska arhitek-*

GROŽNJAN

